

UCHWAŁA NR XXXVIII/740/17

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 30 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020” za 2016 rok.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.2 ustawy z dnia 8 grudnia 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U.2016.446 z późn. zm.), w wykonaniu uchwały nr XXIV/488/16 Rady Miasta Katowice z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

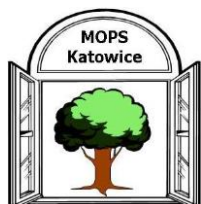
**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2016 roku „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/740/17
Rady Miasta Katowice
z dnia 30 marca 2017 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2016 - 2020
ZA 2016 ROK**

Spis treści

Priorytet 1. Doskonalenie strategii i modelu współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych i kościołów lub związków wyznaniowych w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3
Priorytet 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	6
Priorytet 3. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	11
Priorytet 4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy i kształtowanie konstruktywnych postaw obywatelskich wobec zjawiska przemocy w rodzinie - profilaktyka i edukacja	13
Priorytet 5. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy	15
Finansowanie programu - wykonanie za rok 2016	17

Cel główny programu:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i łagodzenie szkód wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie w mieście Katowice.

Cele szczegółowe:

1. Intensyfikacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób doznających przemocy oraz zwiększenie dostępności do różnych form pomocy i świadczonych usług.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc.
4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości współpracy podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemu przemocy w rodzinie.

Priorytet 1. Doskonalenie strategii i modelu współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych i kościołów lub związków wyznaniowych w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cele:

- Doskonalenie strategii współpracy służb, instytucji, organizacji i kościołów lub związków wyznaniowych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Rozwijanie i doskonalenie interdyscyplinarnej formuły pracy.
- Monitoring skuteczności podejmowanych działań pomocowych.

Zadanie 1: Powołanie w kolejnej kadencji Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w skład, którego wchodzi przedstawiciele służb, instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku, która nałożyła na gminy tworzenie zespołu, jako podstawowego elementu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- W 2016 roku Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonował na podstawie Zarządzenia Prezydenta Miasta nr 2002/2014 z dnia 25 marca 2014 r.
- W skład Zespołu weszło 23 przedstawicieli m.in.: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych.

Celem Zespołu jest:

- Organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice.
- Opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar.
- Wdrożenie i nadzór nad realizacją interwencyjnej procedury „Niebieskie Karty” oraz pracą Grup Roboczych zajmujących się planowaniem i realizacją pomocy rodzinom z problemem przemocy.

Zadanie 2: Organizowanie spotkań i prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2016 roku zorganizowano 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego celem opracowywania zasad realizacji zadań określonych w niniejszym programie.

Zadanie 3: Doskonalenie interdyscyplinarnej formuły pracy na poziomie operacyjnym - powołanie Grup Roboczych do pracy z indywidualnym przypadkiem i nadzór nad realizacją ich zadań.

Realizacja zadania:

- Funkcjonowało 10 Grup Roboczych w dzielnicach miasta z siedzibą w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nr 1-10 w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład stałych Grup Roboczych wchodziły Koordynatorzy ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zostało powołanych 22 Koordynatorów, co najmniej dwóch w każdym Terenowym Punkcie Pomocy Społecznej nr 1-10. Koordynatorzy byli równocześnie członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- W 2016 roku odbyło się 1 412 spotkań Grup Roboczych. W ich skład wchodziły: dzielnicowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, specjaliści w dziedzinie przemocy w rodzinie zaangażowani bezpośrednio w pomoc konkretnej rodzinie.
- W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się 11 spotkań konsultacyjnych z koordynatorami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Zadanie 4: Rozwijanie modelu i zakresu współpracy podmiotów w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez Policję, pomoc społeczną, oświatę, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochronę zdrowia i inne instytucje i organizacje. Koordynacja działań w ramach procedury.

Realizacja zadania:

W ramach współpracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie zrealizowano:

- W lutym 2016 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS realizował obchody „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw” - zorganizował spotkanie kobiet uczestniczących w „Programie Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy Domowej” z przedstawicielami prokuratury i policji.
- W kwietniu 2016 r. Komenda Miejska Policji w Katowicach we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowała w ramach Kampanii Społecznej „MocNaTY” kurs samoobrony dla kobiet (mieszkanek miasta, przedstawicieli instytucji) oraz Konferencję dotyczącą przemocy w rodzinie w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej - Uniwersytet Humanistyczny w Katowicach.
- We wrześniu 2016 r. zgodnie z ustaleniami Zespołu Interdyscyplinarnego przygotowano projekt strony internetowej informującej przedstawicieli ochrony zdrowia o postępowaniu w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Przygotowano przepisy prawne, ulotki i wzory formularzy NK- do pobrania. Działanie podyktowane było koniecznością podjęcia kroków nakierowanych na włączenie ochrony zdrowia w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Strona internetowa ma być zamieszczona na stronie Okręgowej Izby Lekarskiej i Pielęgniarskiej.
- W październiku 2016 r. przedstawiciele Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wzięli udział w spotkaniu Regionalnej Śląskiej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Przewodniczących Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu województwa śląskiego. Podsumowano na nim blisko pięcioletnie doświadczenie pracy Zespołów oraz podejmowane działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- W listopadzie 2016 r. w Urzędzie Miasta Katowice odbyło się spotkanie Zespołu doradczego ds. opieki nad dzieckiem i rodziną oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Podczas spotkania Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przedstawił cele i zadania Zespołu oraz cele i zasady dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
- W listopadzie 2016 r. Komenda Miejska Policji w Katowicach zorganizowała przy Placu Szewczyka w Katowicach happening pt. „Biała Wstążka - dzień eliminacji przemocy wobec kobiet”. W happeningu wzięli udział: specjaliści ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Punktów Terenowych MOPS oraz młodzież, która tańczyła przed Galerią Katowicką na znak protestu przeciw przemocy. Happening był

częścią programu profilaktyczno-edukacyjnego służącego przeciwdziałaniu przemocy domowej, prostytucji i handlowi ludźmi „MocNaTY”.

- W grudniu 2016 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował spotkanie z pracownikami Specjalistycznej Poradni Rodzinnej w Katowicach. Celem spotkania było omówienie celu i zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli Oświaty.
- W celu usprawnienia współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na bieżąco uaktualniany był skład Komisji (o nowych Koordynatorów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie). Ostatnia zmiana została dokonana Zarządzeniem Prezydenta Miasta Nr 1080/2016 z dnia 2 listopada 2016 roku - powołano nowych członków MKRPA do Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował szkolenia:
 - „Przemoc w rodzinie-szkolenie podstawowe” - 1 edycja, szkolenie jednodniowe dla pracowników socjalnych, asystentów rodzin i koordynatorów pieczy zastępczej; przeszkolono 18 osób;
 - „Procedura „Niebieskiej Karty” - 1 edycja, szkolenie jednodniowe dla asystentów rodzin, psychologów i koordynatorów pieczy zastępczej; przeszkolono 13 osób;
 - od października do grudnia b.r. „Przemoc - specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy-szkolenie zaawansowane” - 2 edycje, szkolenie dwudniowe dla pracowników socjalnych, psychologów i koordynatorów pieczy zastępczej; przeszkolono 24 osoby.

Zadanie 5: Nawiązanie współpracy z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

- W ramach pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie na terenie Ewangelickiego Centrum Diakonijnego „Słoneczna Kraina” korzystało z poradnictwa psychologicznego 29 osób. Z poradnictwa prawnego skorzystały 44 osoby.
- Ewangelickie Centrum Diakonijne prowadziło grupę wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Z grupy skorzystało 38 osób.
- Przedstawiciel Ośrodka Profilaktyczno-Szkoleniowego im. ks. Franciszka Blachnickiego w Katowicach uczestniczył w spotkaniu grupy dla osób doznających przemocy w rodzinie zorganizowanej na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS.
- Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej współpracowało z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy udzielając pomocy psychologicznej i udostępniając miejsca schronienia. Przedstawiciele stowarzyszenia brali udział w realizacji procedury w odniesieniu do rodzin, gdzie uruchamiano „Niebieską Kartę” i uczestniczyli w Grupie Roboczej.

Zadanie 6. Analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zbiera dane statystyczne dotyczące interwencji oraz świadczeń na rzecz rodzin z problemem przemocy w celu analizy skali zjawiska przemocy w rodzinie i zasobów do jego rozwiązywania. Celem jest przygotowanie szacunkowej oceny skali zjawiska i zasobów.

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: 5 spotkań,
- liczba spotkań Grup Roboczych: 1 412 spotkań,
- liczba konsultacji przedstawicieli służb i instytucji: 11 spotkań konsultacyjnych,
- liczba programów realizowanych w oparciu o współpracę służb, instytucji, organizacji: 1 program.

Priorytet 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Cele:

- Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie i członkom ich rodzin.
- Zwiększenie efektywności działań interwencyjnych, w tym prawnych nakierowanych na ochronę osób dotkniętych przemocą domową.
- Ochrona i udostępnienie specjalistycznej pomocy dziecku krzywdzonemu.

Zadanie 1: Rozbudowa usług adresowanych do rodzin z problemem przemocy w rodzinie - udostępnienie poradnictwa specjalistycznego, usług w formie interwencji kryzysowej, pomocy psychologicznej, w tym terapeutycznej członkom rodzin z problemem przemocy.

Realizacja zadania:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielał pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana była do osób doznających przemocy (ofiar przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmuje ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogły przebywać w dotychczasowych miejscach zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą	781
w tym:	
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	157
Sprawcy przemocy	91
Dzieci	40
Inne kryzysy w tym:	493
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	68
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	101

Zródło: dane Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS za 2016 r.

W Ośrodku udzielono 811 porad specjalistycznych, 1 501 konsultacji indywidualnych oraz zorganizowano 68 spotkań rodzinnych.

W okresie od 1 marca do 15 grudnia 2016 roku Miasto Katowice finansowało zadanie publiczne pod nazwą „**Poradnictwo specjalistyczne dla kobiet i ich dzieci dotkniętych współczesnymi formami niewolnictwa lub innymi formami przemocy**” realizowane przez Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej w Katowicach. Projekt stanowił kompleksową ofertę pomocy specjalistycznej dla kobiet i ich dzieci pozostających w trudnej sytuacji życiowej (m.in. ofiar przemocy, handlu ludźmi, przymusowej prostytucji). W skład kompleksowego wsparcia wchodziło m.in:

- zapewnienie informacji o promocji na temat oferowanego wsparcia wśród potencjalnej grupy docelowej,
- prowadzenie dyżurów rekrutacyjnych do projektu,
- pomoc uczestnikom projektu w autoidentyfikacji, pomoc w odnalezieniu motywacji do zmian w swoim życiu, które będą prowadzić do rozwiązania problemów życiowych,
- prowadzenie pomocy specjalistycznej obejmującej: poradnictwo prawne (konsultacje prawne, przygotowywanie pism urzędowych itp.), terapeutyczne (terapia indywidualna prowadzona przez certyfikowanego terapeutę z wieloletnim stażem), usługę coacha/case managera (tzw. „osoba towarzysząca” zapewniająca klientom projektu codzienne wsparcie, towarzysząca w załatwianiu urzędowych spraw, pomagająca podczas podjęcia ważnych życiowych decyzji np. o leczeniu uzależnienia/współuzależnienia).

W okresie od 14 stycznia do 26 grudnia 2016 roku Miasto Katowice finansowało zadanie publiczne pod nazwą: „Prowadzenie miejskiego telefonu zaufania oraz punktu informacyjno-konsultacyjnego wraz z poradnictwem z zakresu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy domowej dla mieszkańców Katowic” realizowane przy ul. Ks. Bpa Herberta Bednorza 22 w Katowicach przez Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam. Miejski telefon zaufania funkcjonował codziennie w godzinach od 15.00 do 7.00 pod numerem: 32 256 92 78. Odbiorcami usług były m.in. osoby uzależnione oraz członkowie rodzin, w których występują problemy związane z uzależnieniami oraz przemocą domową, a także wszystkie osoby, które znalazły się w sytuacji kryzysowej i szukają pomocy. W ramach zadania realizowano m.in.:

- udzielanie porad i informacji osobom potrzebującym pomocy zgłaszającym się osobiście do Ośrodka lub telefonicznie,
- prowadzenie indywidualnych rozmów diagnozujących i motywujących do leczenia z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin, mających na celu pomoc i ochronę przez przemocą,
- telefoniczne rozmowy wspierające, informacyjno-konsultacyjne oraz porady z zakresu problematyki uzależnień, przemocy oraz innych problemów i możliwości ich rozwiązywania,
- poradnictwo specjalistyczne (porady prawne, porady psychologiczne).

W ramach zadania udzielono: 156 porad psychologicznych, 144 porady prawne, 572 konsultacje terapeutyczne, przeprowadzono 4 082 rozmowy w trakcie dyżurów telefonu zaufania. W 2016 roku z zadania skorzystały 872 osoby.

W okresie od 23 marca do 31 grudnia 2016 roku Miasto Katowice finansowało zadanie publiczne pod nazwą: „Ograniczenie ryzyka przemocy w rodzinie” realizowane przy ul. Dudy Gracza 6 przez Parafię Ewangelicko-Augsburską. Zadanie polegało na prowadzeniu punktu konsultacyjnego „Przeciw przemocy”, w którym skorzystać można było z porad specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, usługi psychologa (konsultacje indywidualne, sesje indywidualne i grupowe), porad prawnika (specjalista prawa rodzinnego). W ramach zadania organizowane były również odczyty i warsztaty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 2: Uruchomienie specjalistycznych-terapeutycznych i edukacyjnych programów adresowanych do osób doznających przemocy, nakierowanych na łagodzenie odroczonej szkód wynikających z doznawania przemocy.

Realizacja zadania:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracował i realizował „Program Pomocy Psychologicznej dla Ofiar Przemocy Domowej”. Program ten obejmował zajęcia grupowe o charakterze edukacyjnym i wsparcia psychologicznego. W ramach programu organizowano spotkania z prawnikiem, policjantem i księdzem, zgodnie z tematyką spotkań. Zrealizowano 44 spotkania. Z programu skorzystało 19 osób, kobiet doznających przemocy w rodzinie. Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.
- Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej prowadziło warsztaty profilaktyczne nt. przeciwdziałania przemocy. Łącznie zrealizowano 16 spotkań, z których skorzystało 19 osób.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” prowadził grupę wsparcia dla ofiar przemocy domowej. Zrealizowano 24 spotkania, z których skorzystało 17 osób doznających przemocy domowej.

Zadanie 3: Udzielanie specjalistycznej pomocy dzieciom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Specjalistyczną formą pomocy objęto w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 40 dzieci, w tym pomocą psychologiczną i pedagogiczną. Praca z dzieckiem realizowana była w połączeniu z pracą z opiekunem, który nie jest agresorem oraz działaniami interwencyjnymi.
- Stowarzyszenie „Po MOC” przygotowało i rozpoczęło realizację projektu terapeutycznego adresowanego do dzieci i młodzieży - ofiar przemocy seksualnej.

- Z miejsc schronienia prowadzonych przez Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” skorzystało łącznie 30 dzieci, które objęte były stałym wsparciem psychologicznym połączonym z pracą z opiekunem.

Zadanie 4: Realizacja działań interwencyjnych i postinterwencyjnych w ramach procedury „Niebieskie Karty” policji, pomocy społecznej, oświaty, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ochrony zdrowia oraz koordynacja pracy Grup Roboczych:

- monitoring sytuacji rodzin z problemem przemocy w ramach procedury,
- współpraca przedstawicieli instytucji realizujących procedurę w celu koordynacji działań interwencyjnych, w tym prawnych.

Realizacja zadania:

- Działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieskie Karty” realizowane były zgodnie z obowiązującymi przepisami. Procedura realizowana była przez pięć podmiotów zobowiązanych przepisami znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 r. i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie realizacji procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” tj. przez: pomoc społeczną, Policję, oświatę, ochronę zdrowia, Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty”:

Realizacja procedury „Niebieska Karta” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym		
1	Procedura „Niebieskie Karty” - liczba spraw uruchomionych w 2016 roku	350
2	Procedura „Niebieskie Karty” - liczba spraw łącznie prowadzonych w 2016 roku	730
3	Procedura „Niebieskie Karty” Policji - liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	259
4	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej - liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	67
5	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych - liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny	350
6	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	1
7	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty - liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	20
8	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia - liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	3
9	Liczba spotkań Grup Roboczych	1 412
10	Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”	395

Źródło: dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2016 r.

- Na terenie miasta działało 10 stałych Grup Roboczych. Koordynatorzy grup odpowiedzialni byli za organizowanie spotkań Grup Roboczych. W roku sprawozdawczym zorganizowano 1 412 spotkań Grup Roboczych, których zadaniem było planowanie działań postinterwencyjnych, monitoring sytuacji w rodzinie pod kątem bezpieczeństwa, organizowanie pomocy rodzinie z problemem przemocy.
- W ramach działań Grup Roboczych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej zapraszano osoby wskazane jako doznające przemocy domowej - realizacja spotkań w ramach karty C procedury „Niebieskie Karty”. Na spotkania Grup Roboczych zgłosiło się 191 osób doznających przemocy w rodzinie.
- Monitorowano sytuację rodziny objętej procedurą „Niebieskie Karty” w trakcie jej prowadzenia oraz po zakończeniu procedury. Monitoringiem objęto 730 rodzin.

- Monitorowano sytuację domową pod kątem występowania przemocy w rodzinie osób, które zakończyły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie. Monitoringiem objęto 14 osób.

Zadanie 5: Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

Pomocy w zakresie schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie udzielały w mieście dwie placówki pozarządowe tj.:

- Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam”.

W 2016 roku z miejsc schronienia skorzystało 55 osób, w tym 30 dzieci i 25 kobiet. W ramach pomocy osoby te korzystały również ze wsparcia psychologicznego i poradnictwa w ww. placówkach.

Zadanie 6: Zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych rodzin z problemem przemocy, w tym pomoc w uzyskaniu mieszkań socjalnych.

Realizacja zadania:

- Pracownicy socjalni Terenowych Punktów Pomocy Społecznej objęli pomocą socjalną 408 rodzin z problemem przemocy. Pomoc i praca socjalna z rodziną realizowana była z wykorzystaniem interdyscyplinarnej procedury „Niebieskie Karty”, w ramach grupy roboczej, tj. we współpracy z dzielnicowymi, pedagogami, kuratorami i członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- W przypadku każdej rodziny korzystającej z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS była rozeznawana jej sytuacja socjalna.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Terenowe Punkty Pomocy Społecznej MOPS udzieliły 5 rodzinom pomocy skierowanej na uzyskanie mieszkania socjalnego.

Zadanie 7: Zwiększenie dostępności do bezpłatnego poradnictwa prawnego ofiarom przestępstw przeciwko rodzinie.

Realizacja zadania:

- W ramach bezpłatnego poradnictwa prawnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 388 porad prawnych.
- Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej udzieliło 230 godzin porad prawnych, z których skorzystało 55 osób.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” udzielił 144 bezpłatnych porad prawnych.
- Rozpowszechniano informację o bezpłatnych poradach prawnych na terenie miasta Katowice poprzez rozprowadzanie ulotek informacyjnych i informację na stronie internetowej.

Zadanie 8: Doskonalenie działań w ramach interwencji związanych z odebraniem dziecka i jego ochroną, w tym zapewnienia bezpieczeństwa dziecku w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Pracownicy socjalni podjęli 307 interwencji w środowisku w związku z przemocą w rodzinie. W 11 przypadkach podjęto decyzję o wyjęciu dziecka z rodziny (liczba dzieci - 24) w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku.

Zadanie 9: Przygotowanie osób doznających przemocy domowej do uczestnictwa w procedurach prawnych, ochrony dziecka, jako świadka w procesie karnym, tworzenie bezpiecznych warunków do przesłuchań dzieci oraz osób dorosłych dotkniętych przemocą w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Klienci Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS objęci byli pomocą w zakresie przygotowania do działań prawnych. Praca obejmowała dorosłych i dzieci.
- Działania prawne związane z przestępstwami przeciwko rodzinie oraz ich skuteczność przedstawia poniższa tabela:

Kategoria Spraw	Prokuratura Katowice Północ	Prokuratura Katowice Zachód	Prokuratura Katowice Południe	Prokuratura Katowice Wschód	Razem
Liczba postępowań w związku z przemocą w rodzinie	62	156	60	119	397
Liczba oskarżonych	14	31	5	49	99
Liczba spraw umorzonych	20	58	33	32	143
Liczba odmów wszczęcia postępowań	18	45	13	17	93
Środek zapobiegawczy - zakaz kontaktowania	12	3	3	14	32
Środek zapobiegawczy - nakaz opuszczenia lokalu	9	9	0	17	35
Środek zapobiegawczy - tymczasowy areszt	1	2	1	2	6

Źródło: dane z Prokuratury Katowice - Wschód, Zachód, Północ, Południe

Zadanie 10. Prowadzenie i rozpowszechnienie informacji o miejscach pomocy, telefonach zaufania dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” prowadził całodobowy dyżur przy telefonie zaufania dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.
- Prowadzenie i rozpowszechnienie informacji o miejscach pomocy odbywało się poprzez ulotki, stronę internetową, wysyłanie pism informacyjnych do sądów i prokuratur o uruchomieniu kolejnej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba osób doznających przemocy: 157 osób skorzystało ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- liczba osób stosujących przemoc: 91 osób zgłosiło się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- liczba dzieci dotkniętych przemocą korzystających ze wsparcia: 40 dzieci skorzystało ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- liczba „Niebieskich Kart” uruchomionych przez przedstawicieli: ochrony zdrowia - 3, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 1, policji - 259, pomocy społecznej - 67, oświaty 20,
- liczba spraw prowadzonych przez organy ścigania: 350 spraw,
- liczba osób korzystających z miejsc schronienia: 55 osób skorzystało z miejsc schronienia,
- liczba udzielonych porad:
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielił 388 porad prawnych, 811 porad specjalistycznych oraz przeprowadził 68 spotkań rodzinnych;
 - Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej udzieliło 230 godzin porad prawnych, z których skorzystało 55 osób oraz przeprowadziło 125 godzin terapii indywidualnej, z których skorzystało 27 osób;

- Parafia Ewangelicko-Augsburską udzieliła 102 godziny porad prawnych, z których skorzystały 44 osoby, 98 godzin porad specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z których skorzystało 38 osób, 106 godzin porad psychologa, z których skorzystało 29 osób;
 - Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” udzielił 144 porady prawne, 156 porad psychologicznych, 572 konsultacje terapeutyczne;
- liczba osób korzystających z realizowanych programów terapeutycznych i edukacyjnych: 93 osoby.

Priorytet 3. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Cel:

- Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadanie 1: Tworzenie i poszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych zarówno przez podmioty samorządowe, jak i organizacje pozarządowe oraz wypracowanie pomiędzy nimi zasad współpracy.

Realizacja zadania:

- Realizowano „Program korekcyjno-edukacyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”.
- Oddziaływania interwencyjno-motywuujące wobec osób stosujących przemoc realizowane były we współpracy z policją (w ramach procedury „Niebieskie Karty”), kuratorami dla dorosłych i pracownikami socjalnymi. Wypracowano zasady kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym w oparciu o kontrakt. W 2016 roku ponownie omawiano zasady kierowania na spotkaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Rozdano ulotki dotyczące „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie” oraz rozproszono drogą mailową do wykorzystania w działaniach motywujących osoby stosujące przemoc do udziału w spotkaniach grupy.
- W programie edukacyjno-korekcyjnym wzięło udział 17 osób, oddziaływaniami indywidualnymi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach objętych było 97 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące.

Zadanie 2: Wypracowanie systemu współdziałania i reagowania właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Działania Policji:
W 2016 roku Policja przeprowadziła 5 424 interwencje domowe, w których wobec 64 osób zachodziło podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W 179 przypadkach stwierdzono potrzebę wszczęcia postępowania z art. 207 kk. W trakcie przeprowadzonych interwencji związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono, że w przypadku 53 osób zaszła konieczność doprowadzenia do Izby Wyrzeźwień, a 8 - do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych. Liczba osób stosujących przemoc zatrzymanych przez policję wyniosła w 2016 roku 73 osoby.
- Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podjął 144 interwencje prawne związane z występowaniem problemu przemocy w rodzinie. Działania te obejmowały powiadomienie organów ścigania o podejrzeniu przestępstwa związanego z przemocą w rodzinie oraz wnioski do Sądu w związku z ochroną dziecka krzywdzonego. Działania te podejmowane były w sytuacji doznawania przez dziecko przemocy, jak również w sytuacji, gdy jest ono świadkiem przemocy.
- W 2016 roku dzielnicowi w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowali do Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS 167 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, prokuratorzy skierowali 6 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, pracownicy

socjalni skierowali 1 osobę podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie. Kuratorzy sądowi nikogo nie skierowali.

Zadanie 3: Podejmowanie rozmów interwencyjnych i motywujących z osobami stosującymi przemoc domową, w tym z osobami z problemem alkoholowym, które stosują przemoc w formie zaniedbań wobec zależnych członków rodziny, kierowanie do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym.

Realizacja zadania:

- W ramach działań Grup Roboczych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej podejmowane były rozmowy interwencyjne i motywujące wobec sprawców przemocy domowej - realizacja spotkań w ramach karty D procedury „Niebieskie Karty”. Na spotkania Grup Roboczych zgłosiło się 97 osób podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie.

Zadanie 4: Realizacja oraz monitorowanie efektów programów edukacyjno-korekcyjnych i pomocy psychologicznej, w tym terapeutycznych adresowanych do osób stosujących przemoc wraz z późniejszą ewaluacją.

Realizacja zadania:

- Od sześciu lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje „Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc”. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych oraz innych przedstawicieli Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie.
- Monitorowano sytuację domową pod kątem występowania przemocy w rodzinie wobec 14 osób, które zakończyły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie.
- W 2016 roku odbyły się dwie edycje zajęć grupowych, w których uczestniczyło 17 osób. Program ukończyło 12 osób.
- W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS 91 osób, które nie zakwalifikowały się do programu objęto pomocą w formule indywidualnej.

Zadanie 5: Opracowanie i aktualizowanie oferty pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie i udostępnienie jej organom ścigania i przedstawicielom wymiaru sprawiedliwości.

Realizacja zadania:

- Informacje o uruchomieniu kolejnej edycji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie były kierowane do Policji, Prokuratury i Sądów.
- Upowszechniono informację o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, interwencyjnej poprzez to, że na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się informacja o Zespole Interdyscyplinarnym, zasadach kierowania spraw do Zespołu, miejscach pomocy dla mieszkańców miasta.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracował cztery ulotki informacyjno-edukacyjne dotyczące problemu przemocy w rodzinie i form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.
- Stowarzyszenie „Po MOC” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej opracowało trzy ulotki informacyjno-edukacyjnej z zakresu udzielania pomocy w sytuacji przemocy domowej.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym Stowarzyszenia „Ad Vitam Dignam” opracował dwie ulotki informacyjno-edukacyjnej z zakresu udzielania pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie.
- Na bieżąco upowszechniane były mieszkańcom miasta zgłaszającym się do różnych instytucji ulotki informacyjne o specyfice zjawiska przemocy w aspekcie psychologicznym, socjalnym i prawnym i możliwościach uzyskania pomocy, w tym schronienia.

Wskaźniki:

— liczba osób stosujących przemoc kierowanych do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym: 174 osoby,

- liczba osób stosujących przemoc uczestniczących w programie edukacyjno-korekcyjnym: 17 osób,
- liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: wszczęto 1 procedurę „Niebieskie Karty”,
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskiej Karty” część „D”: 97 formularzy.

Priorytet 4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy i kształtowanie konstruktywnych postaw obywatelskich wobec zjawiska przemocy w rodzinie - profilaktyka i edukacja

Cele:

- Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Katowice.
- Zmiana postaw wobec zjawiska przemocy, rozbicie mitów i stereotypów związanych z przemocą w rodzinie.
- Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie problemów związanych ze zjawiskiem przemocy domowej z uwzględnieniem mechanizmów przemocy i wskazaniem na ich społeczną szkodliwość.
- Upowszechnienie informacji o obowiązujących procedurach i formach pomocy w mieście Katowice.

Zadanie 1: Opracowanie danych statystycznych umożliwiających określenie skali zjawiska przemocy w mieście Katowice i badanie skuteczności pomocy.

Realizacja zadania:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zbiera dane statystyczne dotyczące interwencji oraz świadczeń na rzecz rodzin z problemem przemocy w celu analizy skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów do jego rozwiązywania. Celem określenia szacunkowej skali zjawiska i zbadania skuteczności pomocy.

Zadanie 2: Upowszechnianie ulotek, materiałów informacyjnych, edukacyjnych o zjawisku przemocy, formach pomocy, obowiązujących przepisach i procedurach przy wykorzystaniu instytucji, organizacji, w tym kościołów i innych związków wyznaniowych.

Na tablicach ogłoszeń, zawieszanych zwyczajowo w korytarzach szkół, eksponowane są ulotki informacyjne dotyczące oferty Specjalistycznej Poradni Rodzinnej, Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Katowicach oraz rejonowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych właściwych dla obwodu, w którym znajduje się szkoła tj.: Poradni Nr 1, Nr 2, Nr 3, i Nr 5, a także Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Katowicach. Na tablicach tych obok numeru telefonu straży pożarnej i pogotowia ratunkowego zamieszcza się również numer telefonu zaufania.

W 2016 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice rozdysponował ok. 3 000 sztuk informatorów Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które wykonane i opłacone zostały z budżetu Miasta Katowice w 2015 roku. Informator MKRPA zawiera m.in. wykaz miejsc pomocy dla osób, w których rodzinach występuje problem uzależnień oraz przemocy domowej, oraz szczegółowe informacje na temat procedury zobowiązania do leczenia odwykowego realizowanej przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie 3: Realizacja programów profilaktycznych, oddziaływań prewencyjnych adresowanych do osób dorosłych, rodziców oraz dzieci i młodzieży szkolnej, w tym osób z grup ryzyka np. małych dzieci w ciąży.

Na terenie miasta Katowice programy profilaktyczne o charakterze prewencyjnym w odniesieniu do przemocy w rodzinie realizowane są przez szkoły i placówki oświatowe. W szkołach na wszystkich etapach edukacyjnych realizuje się szkolne programy profilaktyczne, których celem jest m.in. zapobieganie zachowaniom negatywnym i kształtowanie właściwych postaw. Treści zawarte w w/w programach realizowane są na terenie szkół podczas lekcji wychowawczych i zajęć pozalekcyjnych oraz w czasie szkolnych wyjść i wycieczek. Ponadto szkoły i przedszkola realizują programy profilaktyczne dotyczące przemocy, proponowane przez różnorodne organizacje i instytucje:

- „Z bajką bezpieczniej” - uczestniczyło 400 wychowanków przedszkoli,
- „Hej zabawo” - uczestniczyło 449 wychowanków przedszkoli,
- „Przyjaciele Zippiego” - uczestniczyło 187 wychowanków przedszkoli,
- „Mam przyjaciela policjanta” - uczestniczyło 250 wychowanków przedszkoli,
- „Chronimy dzieci” - uczestniczyło 348 wychowanków przedszkoli, 686 uczniów szkół podstawowych oraz 760 uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- „Bezpieczne dziecko - przyjaciel Sznupka” - uczestniczyło 400 wychowanków przedszkoli oraz 9 435 uczniów szkół podstawowych,
- „Bezpieczny Gimnazjalista” -uczestniczyło 4 304 uczniów gimnazjów,
- „Archipelag skarbów” - uczestniczyło 644 uczniów gimnazjów,
- „Bezpieczna Młodzież” - uczestniczyło 4 391 uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- „ARS czyli jak dbać o miłość” - uczestniczyło 1 347 uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- „Zachowaj trzeźwy umysł” - uczestniczyło 2 128 uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Ponadto, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, w ramach zadań statutowych realizują programy o charakterze prewencyjnym, w których biorą udział uczniowie katowickich szkół m.in. Program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”, „Święto Profilaktyki - Katowice 2016”, „Chrońmy dzieci przed krzywdzeniem” czy Akademia Bezpiecznego Internetu”.

Placówką, która w szczególności uczestniczy w rozwiązywaniu problemów związanych z funkcjonowaniem społecznym jest Specjalistyczna Poradnia Rodzinna. Do zadań Poradni należy m.in. zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, zapobieganie przemocy w rodzinie, wyrównywanie szans życiowych u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny, udzielanie pomocy rodzinie w dostosowaniu metod wychowawczych i edukacyjnych do możliwości i indywidualnych potrzeb psychofizycznych dziecka, terapia rodzin, terapia indywidualna zaburzeń emocjonalnych, zaburzeń zachowania, zaburzeń odżywiania dzieci i młodzieży, terapia indywidualna dla opiekunów i wychowawców oraz osób zaangażowanych na rzecz dziecka i rodziny, terapia ofiar i sprawców przemocy w rodzinie. Poradnia realizuje zadania przez: działalność profilaktyczną, działalność terapeutyczną, poradnictwo, konsultacje, prowadzenie mediacji, interwencję kryzysową, diagnozowanie, opiniowanie, prowadzenie grup wsparcia oraz działalność informacyjno - szkoleniową.

Najczęściej zgłaszane w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej formy przemocy obejmują:

- przemoc w rodzinie - często przyczyną zgłoszenia do poradni jest złe zachowanie dziecka,
- przemoc płynąca z sytuacji rozwodowych - konflikty rodziców, które skutkują jako konflikt lojalności dzieci wobec rodziców, odrzucenie przez rodziców, osłabienie więzi rodzinnych, wyalienowanie się dziecka,
- agresja dzieci i przemoc wobec rówieśników w szkole,
- przemoc jednego rodzica wobec drugiego zarówno psychiczna jak i fizyczna - najczęściej ofiarami są kobiety,
- przemoc seksualna rodziców lub innych członków rodziny wobec dzieci,
- przemoc wynikająca z zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, której skutkiem jest autoagresja/zaburzenia jedzenia, okaleczanie się, próby samobójcze/zaburzenia emocjonalne, zaburzeniami zachowania,
- agresja i przemoc nauczycieli, wychowawców i opiekunów wobec dzieci.

Z inicjatywy Specjalistycznej Poradni Rodzinnej na terenie Poradni odbywają się comiesięczne superwizje dla pedagogów i psychologów z katowickich szkół podstawowych i gimnazjów. Celem tych spotkań jest wymiana doświadczeń oraz wielospecjalistyczna i fachowa pomoc uczniom.

Zadanie 4. Organizowanie kampanii edukacyjnych, programów upowszechniających wiedzę dotyczącą problematyki przemocy w rodzinie, w tym metod wychowawczych bez użycia przemocy i udzielanie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci.

Zadanie nie było realizowane w 2016 roku.

Zadanie 5. Współpraca z mediami w zakresie upowszechnienia informacji i wiedzy dotyczącej przemocy domowej i wynikających z niej problemów wtórnych oraz sposobów postępowania i formach pomocy.

Realizacja zadania:

- Komenda Miejska Policji w Katowicach zorganizowała happening pt. „Biała Wstążka - dzień eliminacji przemocy wobec kobiet”. W ramach tego projektu przedstawiciele Policji oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS wzięli udział w audycji radiowej Radia Katowice poświęconej problematyce przemocy domowej. Audycja obejmowała również rozmowę ze słuchaczami.
- Podstrony dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie znajdujące się na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach tj.: „Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy” odwiedziło 730 osób, „Zasady kierowania spraw do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w związku z procedurą Niebieskie Karty” odwiedziło 417 osób.

Wskaźniki:

– liczba informatorów, ulotek: 3 000 sztuk,

Wydatki w 2016 roku: 0,00 zł (koszty druku i projektu informatora MKRPA poniesione zostały w 2015 roku w kwocie 4 981,50 zł).

– liczba programów: 15 programów,

– liczba osób odwiedzających stronę internetową: 1 147 osób.

Priorytet 5. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy

Cel:

- Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb, instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 1: Wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia.

Realizacja zadania:

- W ramach wspierania osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc przeprowadzono 7 superwizji dla pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i 41 superwizji dla pracowników pozostałych jednostek organizacyjnych MOPS, w tym pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Zadanie 2. Organizowanie szkoleń dla przedstawicieli służb, instytucji i organizacji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez miasto Katowice nie organizują szkoleń dla instytucji i organizacji, organizują jednak szkolenia informacyjne i spotkania, w tym indywidualne dla rodziców/prawnych opiekunów dzieci i młodzieży poświęcone przeciwdziałaniu przemocy i agresji. Wszystkie szkolenia organizowane z inicjatywy Wydziału Edukacji kierowane są do dyrektorów i pracowników szkół i placówek, których organem prowadzącym jest miasto Katowice. Na terenie szkół odbywają się szkolenia Rad Pedagogicznych, zaś tematyka tych szkoleń uzależniona jest od potrzeb konkretnej jednostki organizacyjnej. Wśród tych szkoleń znajdowały się również takie, które poruszały tematykę przemocy w rodzinie i szkole oraz dotyczące rozwiązywania konfliktów, efektywnej komunikacji itp. Ponadto dyrektor ma możliwość dofinansowania szkoleń i kursów kwalifikacyjnych nauczycielom, którzy pragną podnieść swoje kwalifikacje i umiejętności o zagadnienia przydatne do prawidłowego funkcjonowania placówki. Nauczycielom i wychowawcom zatrudnionym w szkołach i placówkach pomocą w rozwiązywaniu problemów służą poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz Specjalistyczna Poradnia Rodzinna.

Zadanie 3: Realizacja zajęć edukacyjnych i warsztatowych, programów stażowych dla studentów w ramach praktyk studenckich.

Realizacja zadania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:

- W ramach realizacji zajęć edukacyjnych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej we współpracy z Uczelniami Wyższymi umożliwiono odbycie indywidualnych praktyk studenckich 13 osobom.
- Przeprowadzono wizytę studyjną dla 8 słuchaczy Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. J. Korczaka w Katowicach o specjalizacji praca socjalna, której celem była prezentacja rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie na przykładzie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Katowicach.
- W marcu 2016 roku w ramach projektu DAPHNE - Stop przemocy wobec kobiet w auli Śląskiego Uniwersytetu Medycznego odbyło się spotkanie przedstawiciela Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS w Katowicach ze studentami, które miało na celu przybliżenie procedury „Niebieskie Karty”.

Ponadto, studenci mają możliwość odbycia praktyk studenckich w katowickich szkołach, gdzie mogą realizować program praktyk ustalony przez uczelnię, na której studiują. W każdym przypadku odbywa się to za zgodą dyrektora szkoły i pod opieką nauczyciela-specjalisty, zatrudnionego w danej szkole. W trakcie odbywania praktyki studenci mają możliwość zapoznania się z pracą psychologa i pedagoga szkolnego oraz uczestniczyć w praktycznym rozwiązywaniu problemów wychowawczych związanych z agresją i używaniem przemocy przez uczniów, a także zgłębić temat dotyczący psychologicznej i prawnej ochrony dzieci, doświadczających przemocy w rodzinie.

W 2016 roku Miasto Katowice przystąpiło do ogólnopolskiego konkursu ogłoszonego przez Pogotowie dla Ofiar Przemocy „Niebieska Linia” we współpracy z firmą AVON pn. „AVON kontra przemoc”, w którym wygraną było bezpłatne szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy. Każda z gmin uczestniczących w konkursie w formularzu aplikacyjnym miała możliwość zaprezentowania najważniejszych realizowanych przez siebie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz planów działań, w tym zakresie na kolejne lata. Miasto Katowice znalazło się wśród 10 zwycięskich gmin w konkursie. W ramach nagrody w dniu 7 grudnia 2016 roku odbyło się szkolenie pt. „Co mogę zrobić? Pomoc dzieciom - ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy”, które poprowadziła specjalista z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Pani Agnieszka Olszewska. W szkoleniu wzięło udział 20 pracowników katowickich placówek wsparcia dziennego (m.in. świetlic środowiskowych), którzy na co dzień pracują z dziećmi wywodzącymi się z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Szkolenie obejmowało 8 godzin dydaktycznych.

Zadanie 4: Rozwijanie wolontariatu i szkolenie wolontariuszy w zakresie problemów i rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania:

- Ze specyfiką pracy w obszarze przeciwdziałania pomocy w rodzinie zapoznało się 2 wolontariuszy zatrudnionych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Łącznie przepracowali 105 godzin.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń: 5 szkoleń, w tym 4 szkolenia przeprowadzone przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla pracowników socjalnych, asystentów rodzin i koordynatorów pieczy zastępczej,
- liczba superwizji: 48,
- liczba uczestników szkoleń/superwizji: przeszkolono łącznie 75 osób,
- liczba studentów korzystających z praktyk: skorzystało 13 osób,
- liczba wolontariuszy: 2 wolontariuszy.

Finansowanie programu - wykonanie za rok 2016

Lp.	Nazwa zadania	Realizator	Kwota	Klasyfikacja budżetowa
1.	Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy	MOPS	539 244,91	Dział 852 Rozdział 85205 (WP), Rozdział 85220 (WP) Dział 851 Rozdział 85154 (WG)
2.	Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy (OIK dla Rodzin z Problemem. Alkoholowym. prowadzony przez Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam)	MOPS	68 948,00	Dział 851 Rozdział 85154 (WG)
3.	Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy (zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Po Moc dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej)	MOPS	77 353,00	Dział 851 Rozdział 85154 (WG)
4.	Program korekcyjno-edukacyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie	MOPS	14 382,00	Dział 852 Rozdział 85205 (ZP)
5.	Stowarzyszenie Pomoc dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej z siedzibą w Katowicach przy ul. Zygmunta Krasińskiego 21, realizujące zadanie: „Poradnictwo specjalistyczne dla kobiet i ich dzieci dotkniętych współczesnymi formami niewolnictwa lub innymi formami przemocy”	WPS	57 000,00	Dział 852 Rozdział 85218 (WP)
6.	Śląskie Stowarzyszenie AD VITAM DIGNAM Ośrodek Interwencji Kryzysowych dla Rodzin z Problemem Alkoholowym z siedzibą w Katowicach przy ulicy Ks. Bpa Herberta Bednorza 22 realizujące zadanie pn. „Prowadzenie miejskiego telefonu zaufania oraz punktu informacyjno-konsultacyjnego wraz z poradnictwem z zakresu problemów alkoholowych i narkomanii oraz przemocy domowej dla mieszkańców Katowic	WPS	80 456,00	Dział 851 Rozdział 85154 (WG)
7.	Parafia Ewangelicko - Augsburska z siedzibą w Katowicach przy ulicy Warszawskiej 18 realizująca zadanie pn. „Ograniczenie ryzyka przemocy w rodzinie”	WPS	11 000,00	Dział 851 Rozdział 85154 (WG)
	RAZEM		848 383,91	

Zadania objęte nadzorem Wydziału Edukacji w 2016 r. realizowane były w ramach zadań statutowych szkół i placówek prowadzonych przez miasto Katowice.